

שותפות בלמידה במאה ה-21

P21 היא שותפות למען למידה של המאה ה-21. שותפות זו נוסדה בשנת 2002 כקואליציה של מנהיגי חינוך, הקהילה העסקית ומעצבי המדיניות בארצות הברית ובמדינות אחרות. מטרתה של השותפות להציב את נושא המיומנויות הדרושות במאה ה-21 בראש סדר העדיפויות של מערכת החינוך. הכוונה למיומנויות הקשורות בסביבת חיים עתירת טכנולוגיה, המאפיינת את המאה ה-21 וכוללת:

- שפע של מידע נגיש.
 - שינויים מהירים בכלים הטכנולוגיים.
 - העלאה חדה ביכולת של שיתוף הפעולה ותרומה משמעותית של הפרט.
- כדי להשתלב בהצלחה בכלכלה הגלובלית, בסביבות התעסוקה, הפנאי ואלה הקשורות לעולם עתיר טכנולוגיה, על מערכת החינוך להתמקד לא רק בהעברת תכנים אקדמיים, אלא בפיתוח מכלול המיומנויות החיוניות, המתייחסות למידע ולטכנולוגיה, לפתרון בעיות, לחשיבה ביקורתית ולשיתוף פעולה. מיומנויות אלה נכללו במסגרת מיוחדת ללמידה במאה ה-21, שנבנתה על ידי P21, כדי לסייע בהכנת התלמידים להתמודדות עם האתגרים של החברה המודרנית.

מקצועות ונושאי מפתח של המאה ה-21

שליטה במקצועות ובנושאי מפתח הכרחית להצלחת התלמיד. נושאי המפתח כוללים את השפה האנגלית ושפות זרות אחרות, אוריינות ומיומנויות שפה, אמנויות, מתמטיקה, מדע, גיאוגרפיה, היסטוריה ואזרחות. בנוסף לכך, יש לקדם הבנה עמוקה של כמה תחומים בין-דיסציפלינריים:

- **מודעות גלובלית**
 - ✓ התייחסות לנושאים גלובליים והבנתם.
 - ✓ למידה הדדית ועבודה משותפת עם נציגי תרבויות שונות.
 - ✓ הערכה והבנת תרבויות שונות.
- **אוריינות כלכלית, עסקית ויזמית**
 - ✓ ידע כיצד לעשות בחירות כלכליות אישיות.
 - ✓ הבנת תפקיד הכלכלה בחברה.
 - ✓ שימוש ביזמות, כדי להגביר את היצרנות במקום העבודה ולהרחיב את אפשרויות הקריירה.
- **אוריינות אזרחית**
 - ✓ השתתפות יעילה בחיים האזרחיים.
 - ✓ יישום זכויות וחובות של האזרח.
 - ✓ הבנת ההשלכות המקומיות והגלובליות של החלטות אזרחיות.
- **אוריינות בריאות:**
 - ✓ קבלה והבנה של מידע בסיסי אודות תחום הבריאות והשירותים הנלווים לו.
 - ✓ ידע אודות אפשרויות של מניעת תחלואה, כמו תזונה נכונה, תרגול גופני, הימנעות מהרגלים

התקציר מבוסס על המאמר:

P21 (Partnership for 21st Century Learning). (2015). *Framework for 21st century learning*.

Retrieved from: <http://www.p21.org/our-work/p21-framework>

מזיקים.

✓ קביעת יעדים אישיים ומשפחתיים בתחום הבריאות.

✓ הבנה בנושאי בריאות הציבור.

▪ **אוריינות סביבתית:**

✓ ידע והבנה של מגוון הנושאים הקשורים לסביבה והגורמים המשפיעים עליה.

✓ ידע אודות השפעת החברה על הסביבה.

✓ השתדלות מעשית להתמודד עם האתגרים הסביבתיים.

מיומנויות למידה וחדשנות

מיומנויות למידה וחדשנות הן הקובעות את מידת המוכנות של התלמידים לסביבה המודרנית והמורכבת של עבודה וחיים, והן כוללות:

▪ יצירתיות וחדשנות:

▪ חשיבה יצירתית:

✓ שימוש במגוון שיטות ליצירת רעיונות חדשים (כמו סיעור מוחות).

✓ פיתוח רעיונות חדשים, כולל שינויים רדיקליים ותוספות קטנות.

✓ יכולת לנתח, לשפר ולייעל את הרעיונות העצמיים, כדי למקסם את המאמצים היצירתיים.

▪ **יצירתיות במסגרת שיתוף הפעולה:**

✓ פיתוח רעיונות חדשים בצוות, תקשורת יעילה.

✓ מקוריות ויצירתיות בעבודה, הבנת גבולות מציאותיים לאימוץ רעיונות חדשים.

✓ למידה מטעויות, הבנה כי חדשנות היא תהליך ארוך וטעויות הן חלק אינטגרלי ממנו.

▪ **יישום רעיונות חדשניים:**

▪ **חשיבה ביקורתית ופתרון בעיות:**

✓ פיתוח סוגים מגוונים של טיעונים הגיוניים (אינדוקציה ודדוקציה), בהתאם למצב.

✓ חשיבה מערכתית: ניתוח כיצד חלקי המכלול משפיעים זה על זה ומביאים לתוצאה הסופית.

▪ **שיפוט וקבלת החלטות:**

✓ ניתוח והערכה מדוקדקים של ממצאים, טענות ודעות.

✓ ניתוח והערכה של תפיסות אלטרנטיביות.

✓ סינתזה ומציאת קשרים בין פיסות מידע וטיעונים.

✓ פירוש מידע והגעה למסקנות.

✓ רפלקציה ביקורתית על חוויות ותהליכי למידה.

▪ **פתרון בעיות:**

✓ התמודדות יעילה עם בעיות לא מוכרות בדרכים מסורתיות ומקוריות.

✓ זיהוי שאלות חשובות, המבהירות את התפיסות השונות ומביאות לפתרונות טובים יותר.

▪ תקשורת ושיתוף פעולה:

▪ תקשורת ברורה:

✓ מתן ביטוי ברור למחשבות באמצעות מיומנויות תקשורת כתובה, בעל פה ולא ורבליית במגוון צורות והקשרים.

- ✓ הקשבה יעילה ופענוח משמעות, כולל ידע, ערכים, מגמות וכוונות.
- ✓ שימוש בתקשורת למגוון מטרות (כגון, עדכון, הנחיה, שכנוע, הנעה).
- ✓ שימוש במגוון טכנולוגיות תקשורת, הערכת יעילותן ומידת השפעתן.
- ✓ תקשורת יעילה בסביבה מגוונת.
- **שיתוף פעולה עם אחרים:**
- ✓ יכולת עבודה יעילה בצוותים מגוונים.
- ✓ גמישות ונכונות להעניק סיוע ולהגיע לפשרה להשגת היעד המשותף.
- ✓ חלוקה באחריות על העבודה המשותפת, הערכת התרומות של כל חברי הצוות.

מיומנויות מידע, מדיה וטכנולוגיה

הסביבה המודרנית מתאפיינת בשפע של מידע, בשינויים טכנולוגיים מהירים ובהזדמנויות מרובות של תרומה אישית משמעותית ושיתוף פעולה. עובדים ואזרחים יעילים חייבים ליישם מגוון מיומנויות חשיבה תפקודיות וביקורתיות, כמו:

- **אוריינות מידע:**
- **גישה למידע והערכתו:**
- ✓ גישה יעילה למידע בכל הקשור לזמן ולמקורות.
- ✓ הערכה ביקורתית ומקצועית של מידע.
- **שימוש במידע:**
- ✓ שימוש יצירתי במידע מדויק לפתרון הבעיה העומדת על הפרק.
- ✓ ניהול וויסות זרם המידע ממקורות שונים.
- ✓ הבנת נושאים אתיים בסיסיים הקשורים למידע ולשימוש בו.
- **אוריינות מדיה:**
- **ניתוח מדיה:**
- ✓ הבנה כיצד בנויים מוצרי התקשורת ההמונית ומה המטרות העומדות מאחוריהם.
- ✓ בחינת דרכים חדשות של פירוש מסרי התקשורת, זיהוי ערכים ומסרים סמויים, הבנה של השפעת תקשורת על דעות והתנהגות.
- **יצירת מוצרי תקשורת:**
- ✓ יכולת שימוש באמצעים מגוונים ליצירת מוצרי תקשורת, הבנה של מאפייניהם והמוסכמות סביבם.
- ✓ שימוש יעיל בביטויים ובפירושים המתאימים בסביבה מגוונת, רב-תרבותית.
- **אוריינות בתחום ICT - שימוש יעיל בכלים טכנולוגיים:**
- ✓ שימוש בטכנולוגיה כאמצעי למחקר, לארגון, להערכה ולהעברה של מידע.
- ✓ שימוש בטכנולוגיה מקוונת להכללה, להערכה, ליצירת מידע ולתפקוד יעיל במסגרת של כלכלת ידע.

מיומנויות חיים וקריירה

כיום, כדי להתמודד עם סביבות העבודה והחיים המורכבות על התלמידים לפתח מגוון מיומנויות חשיבה וכן מיומנויות חברתיות ורגשיות, הכוללות:

✓ גמישות והסתגלותיות.

✓ יזמות והכוונה עצמית.

✓ מיומנויות חברתיות ובין-תרבותיות.

✓ יצרניות ואחריות.

✓ מנהיגות ואחריות.

הכישורים הדרושים להתמודדות המאפיינת את המאה ה-21

מיקוד במיומנויות ובידע.

הבנה של נושאי מפתח ותחומים בין-דיסציפלינריים עיקריים.

הבנת נושאים לעומק לעומת ידע שטחי.

עידוד התלמידים לניתוח נתונים אמתיים וליצירת קשרי למידה עם הסביבה, כדי לאפשר להם לעסוק בפתרון בעיות משמעותיות עבורם.

הקניית כלי הערכה מגוונים של מסוגלות.

תכניות הלימודים ושיטות ההוראה במאה ה-21

✓ הקניית מיומנויות בהקשר למקצועות ולנושאי המפתח (המצוינים לעיל).

✓ התמקדות בהענקת אפשרויות ליישום המיומנויות באמצעות למידה המבוססת על כשירות

(competency based learning).

✓ שימוש בשיטות למידה חדשניות, הכוללות טכנולוגיות מסייעות, למידה חקרנית, התמקדות בפתרון בעיות, פיתוח אסטרטגיות חשיבה גבוהות.

✓ הכללת משאבים קהילתיים בתכניות הלמידה.